

SIGLA

#Drømmeløftet - Hurum

3. mai, 2015 oppsummering til Innovasjon Norge

Oppsummering av #Drømmeløftet Hurum, 27.april, 2015

Hvordan kan Hurum kommune bruke grønn vekst og bærekraftig utvikling som nøkkel til økt konkurransekraft?

Følgende konkrete muligheter vil bidra:

- Bygge videre på Statkrafts bioenergi satsning for å skape nye muligheter innenfor bioøkonomi
- Etablere en nasjonal pilot for utslippsfri fjordtransport
- Utforske klyngetenkning for å støtte eksisterende prosjekter og skape grobunn for lokal innovasjon og arbeidsplasser
- Bruke mulighetene kommunen har som eier, og storforbruker av varer og tjenester
- Utnytte potensialet som ligger i attraktiv beliggenhet og en engasjert lokalbefolkning

Hvordan kan Hurum kommune bruke grønn vekst og bærekraftig utvikling som nøkkel til økt konkurransekraft? Det var hovedspørsmålet for #Drømmeløftet i Hurum 27. april – et ledd i Hurum kommunes omstillingsarbeid, og samarbeid med Innovasjon Norges #Drømmeløftet. Næringsliv, politikere, lokale ildsjeler samt regionale og nasjonale bidragsyttere ble invitert til lunsj, informasjon og debatt om hvilke konkrete muligheter som finnes for Hurum kommune, og hva som skal til for at de kan bli virkelighet.

SIGLA har bistått Hurum kommune i å planlegge programmet for dagen, lede og oppsummere møtet. Dette dokumentet er en oppsummering fra møtet til Innovasjon Norges #Drømmeløftet. I tillegg til dette dokumentet vil det også lages en mer omfattende rapport til omstillingsstyret i Hurum kommune.

Dette dokumentet er strukturert som følger:

- Bakgrunn for og gjennomføring av møtet
- Hurums største muligheter for grønn vekst og utvikling
- De viktigste barrierene for å realisere potensialet
- Anbefalinger videre

Programmet med oversikt over innledderne, og deltagerlisten følger vedlagt.

Bakgrunn for og gjennomføring av møtet

Hurum kommune ble utpekt som omstillingskommune etter at Tofte ble vedtatt nedlagt sommeren 2013. Et omstillingsarbeid er i gang, ledet av omstillingsstyret. I forbindelse med Innovasjon Norges Drømmeløftet, ble det arrangert et 2,5 timers møte, der formålet var å se på hvordan Hurum kommune kan bruke grønn vekst og bærekraftig utvikling som nøkkel til økt konkurransekraft. Sluttresultatet fra møtet var innspill både til omstillingsarbeidet og #Drømmeløftet.

Rundt 60 engasjerte representanter for lokalmiljøet, lokalt næringsliv, kommunal og fylkeskommunal politikk og administrasjon var samlet i Rådhuset i Hurum, mandag 27. april. Møtet ble gjennomført i to deler, der første del bestod av innledere som snakket om konkrete muligheter for Hurum i tiden fremover basert på eksisterende initiativ. Andre del fokuserte på hvordan endringer kan realiseres og hva kommunen kan lære av andre som har vært i samme situasjon, og kommet styrket ut. Underveis ble møtedeltagerne aktivt involvert, både gjennom dialog mellom salen og innledere, men også gjennom refleksjonsark, der de ble bedt om å skrive ned svar på følgende spørsmål:

- *Hva er Hurums største mulighet(er) for grønn vekst og omstilling?*
- *Hva er de viktigste barrierene for å realisere potensialet?*
- *Hva kan vi konkret gjøre for at et grønt skifte skal iverksettes?*

1. Hva er Hurums største muligheter for grønn vekst og omstilling?

-
-
-

2. Hva er de viktigste barrierene for å realisere disse?

-
-
-

Navn (frivillig): _____

3. Hva bør vi konkret gjøre for at et grønt skifte skal iverksettes?

-
-
-

Det var bredt engasjement gjennom hele møtet, og det kom opp et mangfold av klare, konkrete og gjennomtenkte innspill, både muntlig og skriftlig, til hvordan en grønn omstilling kan iverksettes.

I dette notatet har vi summert opp viktige muligheter og sentrale barrierer for den ønskede utviklingen i kommunen. Utdypende beskrivelser av de enkelte muligheter, barrierer og tiltak vil inkluderes i oppsummeringen til omstillingsstyret i Hurum.

Hurums største muligheter for grønn vekst og utvikling

Det finnes et mangfold av muligheter for Hurum kommune basert på innledernes presentasjoner og innspill fra salen. De viktigste er:

1. Bygge videre på Statkrafts bioenergisatsning for å skape nye muligheter innenfor bioøkonomi

Statkrafts satsning på Tofte gir kommunen en mulighet til å satse på en potensiell vekstnæring basert på foredling av trevirke. I tiden frem til Statkraft starter produksjon på Tofte kan kommunen skape grobunn for fremtidig innovasjon og utvikling knyttet til bioenergi gjennom målrettet alliansebygging lokalt, regionalt og nasjonalt. Flere av bedriftene i Eyde-nettverket er naturlige samtalepartnere innledningsvis, og bør inviteres til en innledende workshop.

«Bioøkonomien representerer nye muligheter for lokal verdiskapning og vekst» - Kåre Gunnar Fløystad, ZERO.

2. Etablere en nasjonal pilot for utslippsfri fjordtransport

Kommunens administrative senter, Sætre, ligger ideelt plassert for et foregangsprosjekt på utslippsfri kollektivtransport på fjorden. Det er allerede etablert et prosjekt i samarbeid med Maritime CleanTech, som har vært delaktige i å realisere batterifergen Ampere, og det ble invitert til samarbeid og medlemskap i NCE Halden under møtet. I samarbeid med næringslivet som allerede viser interesse for prosjektet, og nye interessenter, kan kommunen gå foran og realisere en fergeforbindelse som setter nasjonal og internasjonal standard.

3. Utforske klyngetenkning for å støtte eksisterende prosjekter og skape grobunn for lokal innovasjon og arbeidsplasser

Kommunen har allerede et samarbeid med Maritime CleanTech-klyngen i dag, det er klare koblinger mellom Silva Green Fuels virksomhet på Tofte og aktivitetene i Eyde-nettverket, og Hurum ble invitert inn i NCE-Halden under møtet. Kommunen utgjør både et faglig og geografisk knutepunkt mellom viktige nasjonale klynger. Et tettere samarbeid om å etablere innovativ næring innen utslippsfri transport og bioenergi kan gi sterke lokale ringvirkninger.

«Hvis jeg skal gi ett råd til Hurum, er det å bli med oss i NCE Halden-klyngen» - Einar Eriksen NCE Halden

4. Bruke mulighetene kommunen har som eier, og storforbruker av varer og tjenester

Offentlig innkjøp av varer og tjenester utgjør rundt 14 prosent av BNP, og representerer en stor andel av lokal etterspørsel. Følgelig bør bærekraft gjennomsyre kommunens innkjøp av varer og tjenester, og reflekteres i planer og strategier for utvikling av kommunen. Mange kommuner har allerede byttet til elbiler i flåten av tjenestebiler, stimulert til bruk av fornybar energi i offentlige og private bygg og etterspør kortreiste varer og tjenester.

Kommunen kan søke tettere samarbeid med nabokommuner for å løse delte utfordringer og ambisjoner. I fellesskap kan kommunene finansiere prosjekter som investeringsstøtte til fornybar energi, eller gjøre kommersielle avtaler med bedrifter og organisasjoner i nærmiljøet, som det vil være vanskelig for den enkelte kommune å gjøre alene.

«Kommunen sitter på store ressurser, de må bare brukes klokere»

- **Lisbeth Iversen**, leder av samarbeidsrådet i Med Hjerte for Arendal

Eksempel på kommunalt initiativ til inspirasjon - Eid kommune:

(Fra zero.no og eid.kommune.no)

Eid ligger i Norfjordeid i Sogn og Fjordane, mellom fjorden og fjellet. Og nettopp fjorden er det Eid bruker som energi kilde. De har investert i og laget et fjordvarmeanlegg som nå blant annet forsyner næring i sentrum, boliger, kommunale bygg, videregående skole, sykehus og opera med kjøling og varme. De har også startet selskapet Fjordvarme AS, og ReNorway for å jobbe aktivt for å spre denne fornybarteknologien. De sparer flere millioner i året i energikostnader og skaper nye grønne arbeidsplasser.

5. Utnytte potensialet som ligger i attraktiv beliggenhet og en engasjert lokalbefolkning.

Kommunen er attraktiv både for fastboende og turister, med sentral beliggenhet og gode muligheter for friluftsliv. Lokalbefolkningen bør inviteres med til samarbeid og samspill om mulighetene for bærekraftig utvikling og grønn vekst på Hurum. Dette kan iverksettes umiddelbart gjennom å sette ned arbeidsgrupper mellom kommunens ansatte, lokalt næringsliv og engasjerte enkeltindivider. Sett av en dedikert sum penger for å realisere de beste prosjektforslagene fra arbeidsgruppene. Dette er en motiverende og effektiv modell Posten Norge har brukt blant egne ansatte med stort hell.

«Sett ambisjonsnivået høyt – og inviter lokale drivkrefter til å bidra med løsninger» -Lisbeth Iversen

De viktigste barrierene for å realisere potensialet

Det er noen tydelige barrierer som vanskeliggjør realisering av muligheter og potensialet på Hurum.

1. Infrastruktur for samferdsel og logistikk

Utdatert regulatorisk regime for transport på fjorden, samt utfordrende lokal veistandard representerer barrierer for kommunen. Dårlig lokalt veinett vil kunne representere et hinder for vellykket etablering av en bioenerklynge. For «FjordShuttle»-prosjektet er det en avgjørende suksessfaktor at det nasjonale regulatoriske regimet for kollektivtransport på fjorden tilpasses ny teknologi og nye behov, som for eksempel krav fra Sjøfartsdirektoratet. Krevende reisevei for pendlere til Oslo utgjør en begrensning for nyetableringer og tilflyttinger.

2. Manglende forutsigbarhet på virkemidler

Uforutsigbare rammebetingelser og markedsutløsende virkemidler på lokalt og nasjonalt nivå hindrer ambisiøs satsning fra næringslivet. Statkraft har vært tydelige på at usikkerheten knyttet til langsiktigheten og soliditeten av et eventuelt prisinsentiv for etablering av et marked for biodrivstoff kan hindre skala og ambisiøs satsning på Tofte. Som prosjektdirektør i Statkraft Rune Gjessing sa under møtet: «Vi er nødt til å ha forutsigbare rammebetingelser for å satse».

3. Underutnyttet kommunikasjonespotensial

Kommunen forvalter fortellingen om Hurum gjennom offisielle informasjonskanaler. I dag er bærekraft i for liten grad reflektert i kommunens kommunikasjon. Ved ikke å fortelle en historie om bærekraft i alle kanaler risikerer man å underkommunisere den «grønne fortellingen om Hurum».

*«Det handler om å
skape godfølelsen»*

– Tor Erling Gransæther, lokal gründer

4. Kapasitet og kompetanse i Hurum kommune

Det fremstår som at mange venter på at kommunen skal ta en lederrolle i den grønne omstillingen av lokalmiljøet. Begrenset initiativ fra administrasjonen til bred og inkluderende dialog rundt løsninger kan oppfattes som manglende kompetanse, endrings- og omstillingsvilje.

Anbefalinger videre

Hurum er på mange måter et Norge i miniatyr – Et naturskjønt sted, hvor folk bryr seg og vil bidra, men også hvor behovet for omstilling, ikke minst grønn omstilling, er betydelig. I Hurum opplever man også barrierer som gjenspeiles nasjonalt, for eksempel kompetanse og kapasitet til omstilling og manglende forutsigbarhet. Det gjør at Hurum kan være et naturlig sted å synliggjøre hva den grønne omstillingen kan bety for Norge: Satsning på mulighetene innenfor bioøkonomi, en pilot på utslippsfri fjordtransport, grobunn for effektiv klyngeteknikk, en fremoverlent kommune som bruker sin betydelige posisjon som innkjøper og premissgiver og sist, men ikke minst, en kommune som evner å realisere kraften og engasjementet hos sine innbyggere.

Nøkkelen til en vellykket, grønn omstilling ligger i å utløse et iverksettende, engasjert og kompetent fellesskap som trekker i samme retning. Kommunen sitter på verktøykassa, nå er det bare å kalle inn til dugnad!

Kan Hurum, kan Norge!